

(08.06.2013 – 03.08.2013)

ENGELLİLER KONFEDERASYON FAALİYETLERİ HAKKINDA RAPOR

(08.06.2013 – 03.08.2013)

08-06-2013 Tarihinde yaptığımız Olgan Genel Kurulu toplantısından sonraki yaklaşık iki aylık faaliyetleri özetle aşağıda sunuyorum.

- Yönetim Kurulumuzun 08/06/2013 tarihinde yapmış olduğu olgan toplantısında alınan 6 nolu karar gereğince gezi parki eylemlerini desteklemek amacıyla 09/06/2013 tarihinde Taksim'de yapılan ve milyonlarca vatandaşın katıldığı büyük mitingde konfederasyonumuz adına kamu oyuna yönelik olarak hazırlanmış olan deklarasyon sunucusu tarafından okunmuş ve büyük alkış almıştır.
- Gezi parki eylemleri sırasında gerek gaz kapsülleri polisin asiri güç kullanması nedeniyle meydana gelen sakatlıklara ilişkin olarak Türk Tabipler Birliği ile birlikte 15.06.2013 tarihinde Ankara'da Sakarya caddesinde ortaklaşa bir basın toplantısı yapılmış; kimyasal silah ve asiri güç kullanılması konusunda hükümet uyarılmıştır.
- Merkezi Finans ve İhale kurumunca kabul edilen Özürlülerin Toplumsal Entegrasyonunun Gelistirilmesi Hibe Programı çerçevesinde “ Engellilere Karşı Ayrımcılıkla Mücadele, Savunu ve İzleme (ENGELSİZ- SINIZ Projesi)” ‘nin sözleşmesi yapılmış olup proje uygulamasına 15.08.2013 tarihinde başlanacaktır. Zihinsel Engelliler Federasyonu ile İstisna Engellilere federasyonu proje ortakımız; Türkiye Körler Federasyonu ile Fiziksel Engelliler Federasyonu ortaklarımızdır. Projenin bütçesi 95.946,9 Euro'dur. Proje 12 ayda bitirilecektir.
- Bilindiği gibi Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesinin 33. maddesi Engelli Hakları Sözleşmesinin etkin bir biçimde uygulanması için kurulması gereken denetim mekanizmasını ön görmektedir. Bu görev öncelikle taraf devlet olarak devlet kurumuna verilmiştir. Devlet böyle bir mekanizmayı oluştururken engelli sivil toplum örgütlerinin sürece etkin bir biçimde katılımını sağlamak zorundadır. Engelli Hakları Sözleşmesinin Genel Yükümlülükler Başlıklı 4. maddesinin 3. bendi aynen şöyledir:

“ Taraf Devletler, bu Sözleşme'yi yürürlüğe koyacak yasaların ve politikaların gelişimi ve uygulanmasında ve engellilere ilişkin diğer karar alma süreçlerinde, engelli çocuklar dâhil engellilere onları temsil eden örgütler aracılığıyla sık sık danışacaklar ve onları etkin bir şekilde sürece dâhil edeceklerdir.”

Burada engelli örgütlerinin sürece katılımlarının yanı sıra “etkin bir şekilde “ katılımları vurgulanmaktadır. Yani kurulacak olan denetim mekanizmasında engelli örgütlerinin etkin bir biçimde yer alması zorunludur.

Birlesmis milletler engelli haklari komitesi sözlesmenin taraf devletlerce etkin bir biçimde uygulanmasını sağlamak için çalışmalar yapmakta; bu bağlamda taraf devletleri sözleşme hükümlerine uymaları için uyarmaktadır. Son yıllarda bütün uluslararası toplantılarda özellikle 33. madde de ön görülen denetim mekanizmasına dikkat çekilmektedir. Bu çerçevede ön görülen denetim mekanizmasının kurulmasında geciken Türkiye hükümeti uyarılmıştır. Bu uyarı sonucunda alel acele hareket eden Aile ve sosyal politikalar bakanlığı hiçbir sivil toplum örgütüyle görüşmeksizin bir denetim mekanizmasının oluşturulması için basbakanlıkça bir genelgenin yayınlanmasını sağlamıştır. Söz konusu genelge 19 /07/2013 Tarih ve 28712 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Genelgeye göre kurulacak engelli haklari izleme ve değerlendirme kurulunda en az 18 devlet temsilcisi ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafında seçilecek “yeteli sayıda “ sivil toplum temsilcisi yer alacaktır. Bu durumyla genelgenin engelli Haklari Sözleşmesinin birçok maddesine ve ruhuna aykırı olduğu söylenebilir. 1. olarak engelli örgütleri denetleme sürecine etkin bir biçimde dâhil edilmemekte; 2. olarak engelli temsilcileri devlet tarafından seçilmektedir.

Yönetim kurumumuz bu hususu değerlendirerek nasıl bir politika izleyeceğini kararlaştırmalıdır.

- Yaklaşık 10 aydan beri tartışa geldiğimiz Erisilebilirlik İzleme ve Denetleme yönetmeliği 20 Temmuz 2013 tarihli resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin 5. maddesine göre 81 ilde izleme ve denetleme komisyonları kurulacaktır. Bu komisyonlarda valinin ya da görevlendireceği bir kişinin başkanlığında Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürünün yani sıra İçişleri Bakanlığı; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlıktan 4 uzman ile Her konfederasyondan ikiser kişi yer alacaktır. Anımsanacağı gibi konfederasyonumuz her konfederasyondan üçer kişinin yer alması konusunda ısrar etmiş; sivil toplum ayasının ağır basmasını savunmuştu. Yapılan en son toplantıda devlet temsilcileriyle sivil toplum temsilcilerinin eşit olması konusunda fikir birliğine ulaşılmış ise de bu söz yerine getirilmemiştir. Geçtiğimiz yıl 5378 Kanununun geçici 2-3. maddelerinde yapılan değişiklikte komisyonlarda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı temsilcilerinin yer alması ön görülmüştü. Yönetmelikle bunlara Vali veya görevlendireceği bir kişi ile Aile ve Sosyal Politikalar İl müdürü eklenmiştir. Bu yönüyle bu yönetmeliğin 5. maddesi yasa değişikliğine aykırıdır.

Öte yandan yapılan toplantılar sırasında konfederasyonumuz, Türkiye Sakatlar Konfederasyonunun izleme ve denetleme kurulu komisyonunun konfederasyonları temsilcilerine hakkı huzur verilmesi konusundaki görüşünü desteklemiş; ancak bu görüş toplantılara katılan devlet temsilcileri tarafından, maliye bakanlığının kabul etmeyeceği gerekçesiyle ret edilmiştir. Bunun üzerine konfederasyonumuz komisyonlardaki temsilcilerimizin giderlerinin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesinden karşılanması yönünde bir öneride bulunmuş; bu öneri kabul görmüştür. Ancak yönetmeliğin 5. maddesinde konfederasyon temsilcilerinin sadece ulaşım ihtiyaçlarının araç sağlanarak karşılanması yönünde bir hüküm yer almıştır.

Bu iki husus dışında konfederasyonumuz tarafından sunulan, yönetmeliğin tanımlar bölümüne Birleşmiş Milletler Engelli Haklari sözleşmesinde yer alan “evrensel tasarım” kavramının da eklenmesi

yönündeki öneri, oy birliğiyle kabul edildiği halde yönetmelikte yer almamıştır. Yönetmelik yukarıda belirtilen hususlar dışında teknik alt yapısı itibarıyla bugünkü ihtiyaçlara karşılık verebilecek niteliktedir. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle birinci olarak ilk defa bu çeşit komisyonlarda sivil toplum bu denli yüksek bir temsile kavuşmuştur. (6 devlet temsilcisine karşılık 4 sivil toplum temsilcisi.) İkinci olarak konfederasyonumuz yasal bir mevzuatta ilk defa Türkiye Sakatlar Konfederasyonu ile eşitlenmiştir.

Öte yandan bu yönetmelikle konfederasyonlarımız önemli bir deneyim yaşayacaklar ve bir sınavdan geçeceklerdir. Bu sınavda iyi not alan konfederasyon daha da güçlenecektir. Bu nedenle konfederasyonumuzun erişebilirlik izleme ve denetleme komisyonlarında etkin olabilmek için azami çabayı göstermelidir.

- Bilindiği gibi uzun zamandan beri konfederasyonumuzun 4857 sayılı kanuna göre oluşturulan ve para cezalarının projelere tahsisine karar veren komisyonda temsiline ilişkin çaba gösterilmektedir. Bu bağlamda İS-Kur Genel Müdürlüğünden, Anayasa Mahkeme sinini İS Kanununun 30. maddesindeki "Türkiye Sakatlar Konfederasyonu" ibaresini iptal etmiş olmasını da gerekçe göstererek söz konusu komisyona konfederasyon temsilcisinin de davet edilmesini talep etmiştir. Bu talebe, İS-Kur Genel Müdürlüğünden gelen yanıtta Dernekler Daire Başkanlığına en çok özür lüyü temsil eden konfederasyonun tespitine ilişkin yazı yazıldığı, bu yazıya "Türkiye Sakatlar Konfederasyonu" yanıtının verildiği, bu nedenle yetkili konfederasyonun Türkiye sakatlar konfederasyonu olduğu belirtilmiştir. Bunun üzerine bir görüşme yaptığımız İçişleri Bakanlığı Dernekler Daire Başkanı, İS-Kur'un kendilerine en çok üyesi bulunan konfederasyonu sorduğunu, konfederasyonların üyelerinin federasyonlar olması nedeniyle en çok üyesi bulunan konfederasyonunun Türkiye Sakatlar Konfederasyonu olarak bildirildiğini ifade etmiştir. Daha sonra görüştüğümüz İS-Kur Genel Müdürü bu söylenenlerin doğru olmadığını, İS-Kur'un 4857 sayılı kanunun 30. maddesine atıf yaparak en çok özür lüyü temsil eden konfederasyonu sorduğunu, gerekirse yeniden sorabileceğini belirtmiştir.

Bu görüşmelerden sonra tarafımdan İçişleri Bakanlığı Dernekler Daire Başkanlığına bir dilekçe verilerek en çok üyesi bulunan değil en çok özür lüyü temsil eden konfederasyonun bildirilmesini, eğer ellerinde engelli üye sayılarına ilişkin bir kayıt yoksa böyle bir kayıtın bulunmadığının, dolayısıyla en çok özür lüyü temsil eden konfederasyonun tespitine imkân bulunmadığının bildirilmesi istenmiştir. Bu dilekçemize verilen yanıt son derece sasırtıcı ve dernekler daire başkanının daha önceki ifadeleriyle çeliskilidir. Dernekler Daire Başkanının verdiği yanıtta Konfederasyonların üyelerinin federasyonlar olduğunu, federasyonlara bağlı derneklerin engelli üyelerine ilişkin ellerinde bilgi olmadığını bu nedenle en çok federasyonu bünyesinde barındıran konfederasyonunun engellileri temsil ettiğinin kabul edildiğini bildirmiştir.

Bu husus yönetim kurulumuzun gündemine alınmalı ve değerlendirilmelidir.

- Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer'in görevinden alınmasından sonra bu göreve getirilen Sayın Nabi AVCI'dan bir randevu talep edilmiştir. Ancak altı ay boyunca bu randevu talebine yanıt verilmeyince özel kalem müdürüne yazılı bir mesaj çekilerek bir hafta içerisinde randevu verilmemesi halinde sorunlarımızın Bakanlık önünde yapılacak bir basın toplantısı ile kamu önünde paylaşılacağı ifade

edilmiş; özel kalem müdürünün telefonla araması üzerine aynı hususlar kendisine sözlü olarak da iletilmiş mesajımızın aynen sayın bakana iletilmesi istenilmiştir. Bunun üzerine bir hafta dolmadan 01/08/2013 günü saat 18.00'da randevu verildiği aynı günün öğlen saatlerinde bildirildiğinden yönetim kurulu üyelerimize yaygın bir biçimde duyurulması mümkün olmaması randevuya Ankara'da hemen erişilebilen üyelerimiz ile eğitimde görme engelliler derneği yöneticileri katılmışlardır. Sayın bakan heyetimizi Bakan Yardımcısı Sayın Orhan Erdem ve diğer bürokratlarla birlikte kabul etmiş ve dile getirdiğimiz sorunları 45 dakika süreyle değerlendirmiştir.

Mitat ENÇ körler okulunun Gazi Üniversitesine devrine ilişkin duyular sorulmuş ve böyle bir devre karşı olduğumuz ifade edilmiştir. Sayın bakan gerçekten de Gazi Üniversitesi rektörlüğünün Mitat ENÇ körler okulunu istediğini, henüz devirle ilgili bir işlem yapılmadığını ancak müzakerelerde Mitat ENÇ körler okulunun bir parantez olduğunu, örgütlerimizin ikna olmayacağı bir çözümün uygulanamayacağını garanti ettiğini, aslında Mitat ENÇ körler okulunun bugünkü statüsünü koruyarak Gazi Üniversitesi özel eğitim bölümünün bir uygulama okulu olarak kalmasının daha doğru olduğunu dile getirmiştir.

İkinci olarak başvuruları 01/07/2013 tarihinde dolan 600 öğretmen adayının atanmasına ilişkin duyurularda kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan öğretmen formasyonlu kişilerin başvuramayacağı yolundaki ibareden dolayı halen memur olarak çalışan birçok engelli öğretmen adayının bu süreçten yararlanamadığı, bu koşullar altında 600 öğretmen için açılan kadronun doldurulmadığı 312 kişinin başvurduğu, 288 kişilik kadronun açık kaldığı, böylece kamuda çalışan öğretmen adaylarına haksızlık yapıldığı ifade edilmiştir. Böyle bir uygulamanın henüz herhangi bir yere yerleştirilmesi yapılmamış olan öğretmen adaylarının lehine bir pozitif ayrımcılık olarak düşünüldüğünü belirten sayın bakan, engelli öğretmen aday sayısını doğru tahmin edemediklerini, bu haksızlığın bundan kaynaklandığını, önümüzdeki haftalar içinde bir formül bulunarak 288 engelli öğretmen açığının doldurulabileceğini söylemiştir.

- 01.08.2013 Tarihinde eğitimde görme engelliler derneğinin 7. madde de bahsedilen duyurudaki kamuda memur olarak çalışanların öğretmen ataması başvurusu yapamayacağına ilişkin ibarenin iptali için Danıştay'da açmış olduğu dava sonrasında yapılan basın toplantısına destek verilmiştir.
- Türkiye Konfederasyonlar topluluğunun 01/08/2013 tarihinde Double Tree by Hilton otelde vermiş olduğu iftar yemegine katılmıştır. Söz konusu yemeğe davet edilen çok sayıda politikacı, iş adamı ve sivil toplum temsilcisi katılmıştır.

Av Turhan İÇLİ

Konfederasyon Başkanı